

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

2156760

תוכנית: *מה כמה ולמה*

תאריך: 14/11/2007

שעה: 18:09:21

רשת: *רשת ב*

כותרת: *ראיון עם השופט בדימוס ארון סטרשנוב-נשיא המכון לבוררות עיסקית*

מנחם פרידמן ; ערב טוב לכם. ערב טוב לך חיים בנדור מאולפן רשת ב" בירושלים. חיים בנדור ; ערב טוב לך. מנחם פרידמן ; חיים, אנחנו בתוכנית הזאת לעיתים מזומנות מאד, אולי בעצם זאת מהותה העיקרית של התוכנית מציידים את המאזינים בכלים מגוונים להתמודדות עם מחלוקות שיש להם עם ספקי מוצרים ושירותים. עם עוולות שהיו להם בשעה שהם רכשו מוצרים ושירותים, בין היתר אנחנו עושים את זה עם הגופים הציבוריים המופקדים על נושאים כאלה - האיגודים, האגודות הצרכניות, אימון הציבור, המועצה לצרכנות, המועצה לצרכנות של ההסתדרות. היום אנחנו מוסיפים עוד נדבך, אני חושב להיבט הזה, של התמודדות הציבור עם עוולות צרכניות שנגרמות לו.

2156760

עמוד 1 מתוך 21

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

זימנו אל האולפן חיים, את השופט בדימוס אמנון סטרשנוב- נשיא המכון הישראלי לבוררות עיסקית. ערב טוב לך, השופט סטרשנוב. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; ערב טוב ומבורך לך, ולמאזינים.

מנחם פרידמן ; אנחנו עם אמנון סטרשנוב, אנחנו נבקש לשוחח על ברוריות וגישור שנוגעים למחלוקות בעניינים צרכנים. הייתי רוצה אולי קודם , השם הזה נשמע שם מאד מפוצץ. נשיא המכון הישראלי לבוררות עיסקית.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; נשיא המוסד. מנחם פרידמן ; המוסד הישראלי. עוד יותר מסובך. תסביר לנו מה בדיוק המשמעות של המוסד הזה?

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; המוסד הזה הוקם בשנת 1991 על ידי פרופ" סמדר אוטולנגי, יחד עם שר המשפטים דאז, דן מרידור ונשיא איגוד לשכות המסחר דאז, דן גילרמן. שמטרתו לתת פתרון באמת לסכסוכים בין הצדדים, החל מסכסוכים כספיים קטנים, וכלה בסכסוכים בין חברות גדולות.

למרבה הצער בתי המשפט היום. אני מעיד על עצמי כי נמנית כ-11 שנה על המוסד ההוא גם של בתי המשפט, לא נותנים היום פתרון ראוי לסכסוכים בין צדדים.

מנחם פרידמן ; גם בתי הדין לתביעות קטנות. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; גם בתי המשפט לתביעות

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

קטנות, אם כי שמה זה יותר מהיר, אבל שמה זה מוגבל ממילא ל-18 או 20 וכמה אלף שקלים היום. זה בהחלט נותן פתרון לסכומים קטנים. אבל אנחנו מדברים בבוררויות שהן קצת יותר גדולות של מאה אלף - מאה חמישים אלף, מליון וכו'. אנשים מחכים בבית משפט שנים ארוכות.

פנה אלי לפני כמה ימים עורך דין, סיפר לי שהוא עבר 4 שנים מנהל תיק על תביעה של 150 אלף שקל, על תביעה שהגישה חברה לאיטום דירות, שאטמו את הדירה של גברת מסויימת. דרשו ממנה שכר 150 אלף שקל, והיא לא שילמה את הסכום. תבעו אותה. התיק מתנהל 4 שנים בבית משפט שלום - למה? כמה? ומה? - שאלה גדולה מאד.

לכן קם מוסד הבוררות, לא רק המוסד שאני עומד בראשו, בכלל המוסד של בוררות וגישור. יש הרבה בוררים הרבה מגשרים שמטרתם לתת פתרון הרבה יותר מהיר, יעיל ומיידי לבעיות של צרכנים, או של בעלי דין בכלל.

מנחם פרידמן; עוד שאלה אחת במסגרת ההצגה "תעודת הזהות של המוסד שבראשו אתה עומד" - בתי הדין, בתי המשפט לעבירות קטנות מטפלים, אתה אומר, לתביעות קטנות, מטפלים בסכומים של עד 20 אלף שקל. האם זאת המדרגה שממנה ואילך, אתם מטפלים?

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב; בדרך כלל כן. כי על סכום

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שפחות מ-20-30 אלף שקל אין טעם לבוא לפנות לבוררות וגישור, מטבע הדברים גם היא עולה כסף. לא כסף רב. בסך הכל המחירים במוסד לבוררות הם שווים לכל נפש. זה לא אותם מחירים שגובים שופטים בדימוס. מנחם פרידמן ; הוא לא מוסד למטרת רווח. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; הוא לא מוסד למען מטרות רווח. הוא גוף עיסקי, אבל הוא עמותה שאין לה מטרות רווח בצידה. היא בסך הכל מאוזנת מבחינת הכנסות והוצאות. חיים בנדור ; אמנון, אני רוצה לשאול אותך שאלה מירושלים. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; בבקשה. חיים בנדור ; זה חיים בנדור. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; נעים מאד. בבקשה חיים. חיים בנדור ; תראה אמנון, נניח למשל דוגמא, אנשים שמצויים צד לסכסוך, שני צדדים, הם רוצים באמת לקרב את הענין. מה הם צריכים לעשות על מנת לקרב. הם בדרך כלל מוסרים את הסכסוך לבית משפט. אתה אומר שבית המשפט מלא. עד שהדברים מתנהגים שם ומתנהלים שם זה לוקח הרבה שנים. מה הוא צריך לעשות על מנת לזרז. איך נותנים לציבור את אותם אפשרויות למהר, לגרום לעצמו שאותם אנשים שבאמת רוצים להגיע לפתרון ענין סכסוכי וכזה , איך הם יעשו את זה בצורה יעילה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; אני כבר מציע לפנות מיד למוסד לבוררות עיסקית שליד איגוד לשכות המסחר. הוא נמצא בבית לשכות המסחר ברחוב החשמונאים 84 בתל אביב. אני אשמח גם לתת את הטלפון, יש לנו אתר באינטרנט. הוא יודיע שהוא מבקש. כמובן, בכפוף להסכמת הצד השני, לפנות להליכי בוררות, או הליכי גישור.

אני כבר אומר - ה כפוף, נתון להסכמת הצד השני. לכן אחת ההצעות שלי, עוד לפני שמתעורר הסכסוך, חיים, בהסכם שיש לצדדים שהם כורתים ביניהם הסכם בכל תחום שהוא, של אספקת מטבח, קנית מכונית, של כל מיני דברים - לקבוע שהסכסוך לא יוכרע בבית משפט, אלא יוכרע בהליך של בוררות שיתנהל במוסד לבוררות עיסקית שליד איגוד לשכות המסחר, אגב, או על ידי כל בורר אחר. לעיתים אפשר לנקוב גם בשמו של הבורר.

חיים בנדור ; אמנון, ברשותך, אולי תגיד לציבור - מה סמכותו של הבורר? האם היא כמו של שופט, האם ניתן לחלוק עליו, האם יש איסטנסיה נוספת שאפשר לפנות לערעור, או שזה פסיקה סופית.

מנחם פרידמן ; עוד לפני כן, אמנון, אולי מה משך הטיפול של המוסד לביררות מוסכמת, מאחר שאנחנו יודעים שפונים לבוררות בגלל הסיבה שאותה אתה ציינת, והוא התארכות הטיפול בבתי

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

המשפט.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; נכון. אז קודם כל במוסד לבוררות יש לנו מגוון של בוררים שהם מומחים בתחומיהם - יש לנו שופטים בדימוס, יש לנו עורכי דין, יש רואה חשבון, קבלנים, למשל אם יש סכסוך על ליקויי בניה. תופעה שהיא די נפוצה. אני לא בטוח שצריך בשביל זה עורך דין או שופט.

אם יש לי מהנדס בניה, או קבלן שהוא גם עורך דין לפעמים, הוא מבין בתחום הזה, הוא יצא למקום ויבדוק את הבית, ויראה את הדירה תוך כמה שעות.

מנחם פרידמן ; הוא גם יהיה הבורר.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; הוא גם הבורר. הוא המחליט בענין, אני חושב שזה פתרון טוב מאד.

לגבי השאלה שלך, מנחם, משך הזמן הוא הרבה יותר קצר מאשר בית משפט. אני חושב שבוררות ממוצעת מסתיימת תוך 6-9 חודשים שזה כולל כתבי טענות, שמיעת עדויות, ומתן פסק בורר.

מנחם פרידמן ; הפסק הזה מה הוא אומר?

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; אצלנו הפסק צריך להינתן תוך 30 יום מיום סיום ההליכים, אם לא, הבורר חייב לקבל אישור ממני, נשיא המוסד, כדי לבקש הארכה. יש מקרים מאד מאד מסובכים שכמובן זה לוקח יותר מ-30 יום. עכשיו שאל חיים, בצדק, מה המשמעות ומה התקפות? - פסק בורר הוא

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

כפסק שופט לכל דבר וענין. אפילו יותר מזה, כי אי אפשר או קשה מאד לערער עליו.

יש אפשרות לבקש ביטול מבית המשפט. יש 10 עילות מאד מצומצמות. לא הייתי אומר שזה בלתי אפשרי לבטל פסק בורר, אבל זה קשה מאד, אם כי לאחרונה היו לנו מספר מקרים בתקשורת.

בענין זה פסק הבורר תוקפו כפסק של שופט. יש איזה הליך, פרוצידורה שצריך לפנות לבית המשפט, לאשר את הפסק. יש מישהו שלא מבסוט מהפסק, או אינו שבע רצון, הוא רשאי להגיש בקשה לביטול הפסק. לצערינו על פי החוק אין היום ערעור בחוק, למרות שיש הצעת חוק וכרגע מתנהלים דיונים בועדת חוקה - חוק המשפט, בהצעתו של ח"כ גדעון סער, כדי שתהיה ערכאת ערעור.

המוסד לבוררות שאני עומד בראשותו הקדים את המאוחר, מזה שלוש שנים הקים על פי הכללים שלו ערכאת ערעור של בוררים. דהיינו, רשאים הצדדים בפתח הבוררות להגיד - תראה. זאת אחת, אגב, הסיבות שאנשים נרתעים מללכת לבוררות, כי אומרים, יכול להיות שהבורר הוא מצויין חכם, נבון, אבל לטעות הוא יכול?? - טעות כזאת או אחרת - והיא לא ניתנת לתיקון בהעדר ערכאת ערעור. לכן אנחנו במוסד קבענו שהצדדים יכולים להסכים מלכתחילה, כמובן, פני פתיחת הבוררות, על כך שפסק הבורר יהיה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

נתון לערעור לפני בורר אחד, או שלושה בוררים. שוב, זה הוצאה כספית מסויימת, לכן השארנו את זה ברשות הצדדים. מצד אחד זה לא פוגע ביעילות ומהירות של הבוררות שהצדדים מעוניינים בה, מצד שני - מי שאומר אני רוצה להיות בטוח ולמצות גם את הליך הערעור - הנה אנחנו נותנים לו את האפשרות הזאת. אני מאד מקווה שהצעת החוק גם תעבור בכנסת. מנחם פרידמן ; אתה הזכרת, השופט סטרשנוב, הזכרת שזה כרוך בעלות מסויימת כדי להשלים פשוט את המידע למאזינים, הייתי רוצה שהם יקבלו את האומדנים של מהי העלות של הטיפול במוסד לבוררות. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; העלות בהחלט איננה גבוהה במוסד לבוררות , והיא בהחלט פחותה מברוריות פרטיות. אגב, שאני מעבר להיותי נשיא המוסד, שופטים אחרים מנהלים אותה בורריות פרטיות. במוסד לבוררות שכר הבוררות, שכר טרחת הבורר, ושכר של הניהול של הבוררות נקבע לפי גובה התביעה. למשל עד סכום של 150 אלף שקלים גובה התביעה, כל צד נושא בסך 350 שקל לשעה, שזה לא הרבה. התובע גם חייב בדמי פתיחת תיק שהם בסך הכל 1200 שקל לתיק - עד 150 אלף שקל. כמובן שככל שגובה התביעה עולה, למשל, מעל מליון שקל, כבר שכר הטרחה הוא 600 שקל לשעה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מנחם פרידמן ; גם כן לא בשמים.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; לא. בכלל לא בשמים. אני
אומר בהשוואה לבוררויות פרטיות שאנחנו מחייבים בהם בדולרים
בדרך כלל, אני חושב בהחלט.
שוב, אנחנו מדברים על בוררויות. בוררויות זה דבר חשוב. יש לנו
גם גישורים. למעשה אם יש סכסוכים יותר..
מנחם פרידמן ; מה ההבדל בין בוררות לגישור?
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; גישור הוא הסכמים מהתחלה
עד הסוף. המגשר צריך להביא את הצדדים לכלל הסכמה, גם
לגבי התוצאה הסופית. הוא לא יכול לכפות עליהם. בורר מבחינה
זו, הוא כמו למשל, בארצות הברית, למשל בורר נקרא בהרבה
מקומות, בהרבה דיסיפלינות - שופט פרטי. עשה לך בורר כי
ההחלטה שלו, כפי שאמרנו, קודם מחייבת כמו של שופט. אגב, גם
בהליכי בוררות אפשר . יש הליכים הסכמיים. קודם כל מסכימים
לעצם הבוררות וללכת. אחר כך מסכימים על מי הוא הבורר. זה
דבר מאד חשוב, כי לדעתי צריך להתאים למה שאנחנו עושים
במוסד שלנו - להתאים את הבורר. למשל יש לך פירוק שותפות,
גם תופעה. אנשים שותפים בעסק קטן, עסק בינוני, לא מסתדרים.
רוצים להיפרד. רוצים להיפרד בשלום.
פירוק שותפות היא ענין חשובנאי ממדרגה ראשונה. אנחנו ממנים
רואה חשבון שיכול לפתור להם את זה ב-2-3 ישיבות, להגיע

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

להסכמות. ראה, אם בתי המשפט היו נותנים את הפתרון המהיר והמייד ל צדדים, כולל בית משפט לתביעות קטנות, הייתי אומר - מה אנחנו צריכים בוררות, או מה אנחנו צריכים גישור. אבל משאלה לא נותנים את הפתרון, לפעמים הליך בבית משפט יכול לקחת 3-5 שנים, אני חושב, אגב, סברתי כך גם שהייתי שופט, מהצד השני של המיתרס.

מנחם פרידמן ; היית ממליץ לבאים לפניך ללכת לבוררות. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; הייתי בחום. לא כל תיק מתאים לבוררות, לא כל תיק מתאים לגישור, אבל חלק גדול וניכר מהתיקים, בהחלט ראוי שילכו לגישור.

מנחם פרידמן ; הייתי רוצה, שוב, שירות למאזינים. אני חושב שמכוניות היום היא אחד ממוצרי הצריכה שנצרכת על ידי רבים בציבור הישראלי. בוא נאמר אני קניתי רכב חדש, העלאתי אותו לכביש, התחלתי לנסוע ברכב הזה. התברר לי שהרכב הזה לא תקין, אינו תקין למרות שהוא חדש, אני פונה בחזרה לחברה, לסוכנות, שולחים אותי בהלוך ושוב. אז אני עומד בפני שוקת שבורה. מתברר לי שאני צריך ללכת לערכאה איזה שהיא. אני מחליט לבחור בערכאה שלכם במוסד לבוררות עיסקית. מה קורה מהרגע שאני מגיש את הקובלנה, את התלונה - עד הרגע שבו אני מקבל את הבוררות.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זאת בעיה. קודם כל לפני

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שאתה מגיש את הקובלנה או את התביעה, אתה צריך את ההסכמה של הצד השני, כי אם חברת המכוניות. מנחם פרידמן ; שזו בעיה בפני עצמה. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; שהיא תסכים לפנות לבוררות, אבל בוא נגיד שיש סעיף בוררות בהסכם בין רכישת מכונית, או בין אספקת מטבח שהיה לו לפני כמה זמן, ולא עמד בתנאים. יש סעיף בוררות. עברנו את השלב הזה. הוא פונה למוסד לבוררות, אומר לנו, כותב במה הענין. מצרף את ההסכם או את ההסכמה לבוררות, אז מנהלת המוסד שהיא עורכת דין. עורכת דין גילה רבינוביץ שהיא אחראית על הנושא בודקת את סוג הסכסוך, מוציאה רשימה של בוררים שמתאימים לאותו סכסוך. מנחם פרידמן ; שאפשר לבחור מהרשימה. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; אפשר לבחור מהרשימה. עכשיו אני מציע. אני עובר על הרשימה. אנחנו מציעים. אחד הדברים במוסד אנחנו לא כופים בורר מסויים. כי יש חשיבות, זה יגידו לך גם עורכי דין, וגם הציבור - אנחנו רוצים לדעת בעיקר בבוררויות גדולות עיסקיות, רוצים לדעת מי הבורר. זה גם אחד היתרונות. עשה לך רב - עשה לך בורר. חיים בנדור ; אמנון אפשר. אני רוצה. אתה יודע בית משפט כאשר השופט אינו מתמצה בתחום מסויים, נדמה לי שהוא רשאי לבקשת הצדדים להביא מומחים.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; נכון.
חיים בנדור ; האם קודם כל ההליך הזה של הבאת מומחים בפני בוררות קיים גם כן. אני שואל, האם אפשר להביא עדים. האם זה אותה פרוצידורה כמו בבית משפט. אני רוצה שפשוט הציבור ידע לקראת מה הוא הולך שהוא הולך לבוררות. מנחם פרידמן ; ואולי כדי להפוך את זה לענין מאד מעשי, תשאר בדוגמא הזאת של הרכב הלא תקין.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; כן. בסדר. התחלתי לומר בדיוק כפי ששאלתם, שאל מנחם, יש בוררות. אנחנו ממנים את הבורר. עכשיו אין לי תמיד בורר שמבין בענייני רכב, או בענייני ליקויים, אבל יש גם אנשי מקצוע בתחום, או בקרוב, ואנחנו מציעים רשימה של 3 בוררים לשני הצדדים. בדרך כלל מסכימים על אחד הבוררים. אם לא, אפשר להביא רשימה שניה. אני אומר שוב, מיהותו - מי הוא הבורר זה דבר מאד חשוב לצדדים. מרגע זה ואילך, כאשר הבורר מתמנה על ידי - הוא מנהל את הענין בעצם כמו משפט עם הרבה מאד הקלות, וזה חשוב. אפשר לפי החוק לוותר על כללי פרוצידורה ודיני ראיות. לא צריך שמה לעשות על כל מסמך לעשות ויכוח על הביול ועל השטר, וכיוצא באלה. נשמעים עדים בדיוק כמו במשפטים רגילים. הצד כל אחד מביא את העדים שלו. אנחנו מנהלים את זה באולמות שנמצאות באיגוד לשכות המסחר בתל אביב. כל צד מביא עדים.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שאלת, חיים, לגבי מומחים. בהחלט יש מקום להביא עדים מומחים. שהבורר אינו בקיא בסוגיה, או שהצדדים רוצים להביא מומחה - הם רשאים לעשות כן. אגב, אם אני מלכתחילה, כפי שאמרתי, ממנה בורר שהוא מומחה בתחומי, כי הוא רואה חשבון, או כי הוא מנדס בנין, או מהנדס אלקטרוניקה. יש לנו עניינים של מזוג אויר. אז אני חוסך מעצמי את הענין הזה. אבל, אגב, אחד הביקורות והטענות בפרשת אלי ארוך, בסאגה הבלתי מסתיימת של הבוררות העגומה של אלי ארוך וחברת כלל היא, שהוא היה צריך לשמוע מומחה - ולא שמע מומחה. מנחם פרידמן ; כן. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זאת אומרת, הכללים הם כמו במשפט. וגם התוצאה הסופית היא בעצם פסק בוררות. בניגוד לגישור, ששם כפי שאמרתי הכלל בהסכמה. חיים בנדור ; יש לך מידע סטטיסטי כמה בכל אופן בארץ נערכים הליכים של בוררויות וגישורים לעומת משפטים, בהשוואה לארצות אירופה וארצות מודרניות אחרות. מנחם פרידמן ; בעיקר אם התהליך הזה הולך וגודל. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; אין לי סטטיסטיקה ברורה בענין. ודאי לא לגבי גישורים, כי אנחנו גם לא יודעים את הכל. רוב הגישורים נעשים באופן פרטי, ואין להם סטטיסטיקה ברורה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מה שאני כן יודע, וזה ממאמר שפורסם לא מזמן בעיתון "דמרקר" של הארץ, שבמדינת ישראל מתנהלים כ-2000 בוררות. זה חלק במוסד הבוררות, וחלק באופן פרטי. חיים בנדור ; בשנה או מה? השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; בשנה. חיים בנדור ; אוקיי. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זה מעט מאד. מעט מאד. מנחם פרידמן ; זאת אומרת זה גדל אבל בקצב מאד איטי. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זה גדל בקצב איטי. גישורים יש יותר. א - משום שהגישורים אינם תלויים בהכרעה סופית ומחייבת שהצדדים יש להם לחשוש ממנה. הולכים לגישור. אם המגשר נחמד, מציע הצעה טובה אפשר לקבל אותה - אם לא - לא. חוזרים לבית המשפט. זה עלה כמה אלפי. גישור גם מטבע הדברים הוא יותר זול. אני מציע להשתמש בו בעיקר בסכסוכים יותר קטנים שבהם הצד לא רוצה, הצרכן לא רוצה להיכנס להוצאות גדולות, כי אותם סכומים אגב, שאמרתי קודם, 350 שקל לשעה מכל צד חלים גם כן לגישור. 400 שקל, תלוי לפי גובה השכר. אבל גישור מתנהל במשך זמן הרבה יותר קצר. 2-3 ישיבות או שגומרים ענין - או שלא גומרים ענין - אז מחזירים אותו לבית משפט. גישורים יש הרבה יותר. זה נפוץ יותר אצלנו. כיום יש המלצה של

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הועדה לבדיקת נושא הגישור בבתי המשפט, בראשות השופטת מיכל רובינשטיין, שהמליצה לחייב, על פי חוק, לקיים ישיבת גישור ראשונה בתיקים מסויימים שבהם מחוייבים הצדדים לבוא לישיבת גישור, שנקראת .. שיבושים.. וללא חיוב בתשלום. חיים בנדור ; סליחה ברשותך, המפיקה הכניסה לי שאלה, אולי כבוד השופט סטרשנוב יוכל בזמן ההפסקה לתת. מאזין שואל, איך אדם יכול להיות בורר בתחום מסויים. אז אולי נוכל לתת לו תשובה לאחר ההפסקה. מנחם פרידמן ; אחרי ההפסקה. (פרסומות)

מנחם פרידמן ; רשת ב" של קול ישראל. אנחנו בתוכנית - מה כמה ולמה? אנחנו עוסקים היום בבוררויות וגישור במחלוקות בעניינים צרכנים. אורח התוכנית הוא השופט בדימוס אמנון סטרשנוב.

אנחנו קיבלנו לפני שיצאנו להפסקת הפרסומת שאלה שהגיע לאולפן בירושלים, אמנון, היא השאלה איך.. שיבושים.. השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זאת שאלה שאני בדרך כלל מפחד ממנה שאני מופיע בתקשורת, או כותב מאמרים בענין הזה, כי אני חפץ בבוררויות ולא דרושים לי בוררים. בעיקרון, וזה מאד מעניין כדי להיות בורר לא צריך שום דבר. אפילו לא תעודת

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

עיתונאי. הרבה יותר קל להיות בורר מאשר כל דבר אחר. צריך פשוט הסכמת הצדדים. אם שני הצדדים מסכימים שאתה תהיה הבורר ביניהם - זה בסדר.

אני היה לי מקרה שבו הם ישבו בבית קפה, וחתמו על מפית בבית הקפה על הסכמה לבוררות שאיקס יהיה הבורר ביניהם. עכשיו אני ביטלתי את זה כי לא היתה כוונה רצינית בעיני, בכך שהם עושים את זה כלאחר יד ובחתימה על מפית. אבל בעיקרון אם יעשו, תהיה הסכמה לגבי מישהו שיהיה בורר.

אגב, יש גם בורריות בעולם התחתון, אני כמובן לא נכנס לענין הזה. לגופו של ענין, לא יכול להיות בנושא בלתי חוקי. לכן מבחינת להיות בורר לא צריך כשירות מיוחדת. כמובן עדיף שהוא יהיה משפטן.

מנחם פרידמן ; תפוס לך שני צדדים, תשכנע אותם שאתה הבורר שלכם. תביא את זה כמוסכם.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; עשה לך בורר.

מנחם פרידמן ; אתה הבורר.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; זה אולי היפה והשונה בנושא הזה של מוסד הבוררות. רוב הפונים לבוררות ומבקשים את הבוררות מעדיפים כמובן, בעל השכלה משפטית, בעל השכלה חשבונאית, שופט בדימוס, מהנדס, וכיוצא באלה. שוב אני אומר, מבחינת המוסד לבוררות שלנו כ-75-80 בוררים בתחומים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

השונים. זוהי כרגע רשימה סגורה. אנחנו לא מצרפים אליה יותר.
גם כמות הבוררות איננה גבוהה.
מנחם פרידמן ; אלא אם כן בתנאי שעכשיו אמרת.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; כן.
מנחם פרידמן ; אני רוצה לשאול אותך עוד שאלה, מאחר שאתם פועלים במסגרת של איגוד לשכות המסחר. אנחנו יודעים על מה חולש איגוד לשכות המסחר, הוא חולש בדיוק על אותם עסקים שבהם מבצעים כל המחלוקות והדברים שיכולים להגיע בסופו של דבר לבוררות.
האם אתם פועלים או מנסים לבצע שינוי שבמסגרת החוזית של רכישת מוצרים ושירותים בהיקפים מסויימים של כסף, ולמעלה, ויותר, זה יהיה חלק מההסכם של שני הצדדים.
האם זה בכלל ניתן לחייב אותם להגיע לבוררות, אם משהו לא כשורה.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; בהחלט שאלה מצויינת .
מנחם פרידמן ; לפני שאתה עונה על השאלה הזאת, יש אקטואליה.
(דיווח)
מנחם פרידמן ; עכשיו אנחנו נמשיך בתוכנית שלנו. השופט סטרשנוב, אנחנו שאלנו האם יש סיכוי שההסכמה על בורות תהיה חלק מענין החוזי כאשר רוכשים מוצרים ושירותים.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 98-96, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; שאלה טובה מאד. אנחנו ניסינו לעשות את זה באיגוד לשכות המסחר. אני שוחחתי בענין כמה וכמה פעמים עם נשיא איגוד לשכות המסחר, עורך הדין אוריאל לין. יש כאן בעיה משפטית מסויימת שהם לא רואים כיצד הם יכולים לחייב את המצטרפים אליהם לחתום על סעיף בוררות בהסכם.

אגב, דבר שקיים, למשל, בהתאחדות לכדורגל שאנחנו מדברים או בספורט. כי לפי חוק הספורט סכסוכים על פי , בכדורגל או בכדורסל מתבררים לפני בוררים. באיגוד לשכות המסחר או בגופים וולונטרים אחרים הדבר כפוף להסכמה.

אני חושב שצריך כן לנסות להכניס את זה. מה גם שלאיגוד לשכות המסחר ולגורמים אחרים התאחדות התעשיינים שנפגשתי גם עם נשיא התאחדות התעשיינים, או התנועה הקיבוצית, ההתאחדות שלהם יש להם זכות לפנות למוסד לבוררות. יש להם הנחה כספית גם על הסכומים הקטנים שאנחנו גובים מהם. אנחנו בעצם נותנים להם שירותים כמו לכל האחרים, אפילו במחירים מונמכים. לחייב על פי החוק - זו בעיה. בוררות כפי שאמרתי היא הסכמית מלכתחילה. עכשיו מנסים בהליך גישור לקבוע בחוק, שחייבים כפי שאמרתי בעקבות ועדת רובינשטיין, לפחות ישיבה אחת. גם אז לא מחייבים את הצדדים אלא אם הגישור ימשך בענין.

חיים בנדור ; אמנון, אני יש לי שאלה, ואל תכעס עלי מראש

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אני מבקש אותך.

השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; לא אכעס. מבטיח.
חיים בנדור ; תראה, אני יש לי תחושה, האם, השאלה שלי
כזאת - האם בהליך הבוררות אין משום אי עשית צדק אמיתי.
בעצם מה אתה אמרת בראשית התוכנית, שיש עומס בבתי
המשפט, לכן אנחנו הולכים לצד הבוררות. לא היה מקום למנות
יותר שופטים. באמת לבקש יותר תקציבים על מנת שימונו יותר
שופטים, אז יעשה צדק.
אני אישית אומר לך, שתחושתך היא, שבעלי ממון יכולים להסתדר
טוב יותר בבוררות מאלה שאין להם את הממון. לדעתי בנושא
הזה יצליחו יותר אותם בעלי יכולת כלכלית גבוהה. לכן אני
בדיעה, כמו במשפט שהזכרת, נדמה לי שזה היה השופט שמלץ,
או הבורר שמלץ, שם למשל, אני חשתי, לא יודע אם פסק הדין
היה כל כך. היה מגיע זכות ערעור. הנה אתה נתקל במצב , אז
אני תחושתך היא, שבמוסד הבוררות לא תמיד עשית הצדק היא
אמיתית. יש פה תחושה של אי עשית צדק.
האם אני חש נכון בתחושתך זו?
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; לא. בהחלט לא. לא הרגזת
אותי, אבל אני בכלל לא מסכים איתך.
אני חושב שמוסד הבוררות הוא מוסד חשוב וטוב וחיוני - ועושה
צדק. בגלל, אם בית המשפט היה יכול לתת את הפתרונות כפי

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שהוא נותן, ניחא. אבל מה הבעיה, להיפך לדעתי, אם אתה מגיע להסכמה לגבי הבורר. אני תמיד ראיתי את זה מאד מחמאה שצדדים פונים אלי. מכל השופטים והבוררים במדינת ישראל, הם אומרים - אתה אמנון סטרשנוב. אתה איקס. אתה וואי. אין שום נטיה. דווקא הדוגמא, לטובת גופים גדולים בהכרח. א - דיברנו. אני מציע לצרכנים הקטנים יותר לפנות למוסד לבוררות. היחס לצד קטן, או לצד דל אמצעים הוא בדיוק כמו לעשיר, לגביר.

אבל הדוגמא שאתה נתת עם השופט מלץ היא בדיוק הפוכה. שם השופט מלץ פסק נגד כלל פיננסים לטובת האיש הקטן, אדון ארוך, בצדק או שלא בצדק. בית המשפט עוד לא החליט. פסק לו 96 מליון ש"ח. כך שאני בהחלט לא רואה בעיה. עובדה גם שמספר..

חיים בנדור ; אבל הנימוקים שם היו לא הגיונים, משום שהאיש הזה היו עליו דיעות..

מנחם פרידמן ; אנחנו לא נוכל להרחיב בענין הזה. יש בהחלט מקום לדון בענין הזה. אני חושב שבמרכז התשובה של השופט סטרשנוב, והשאלה שלך חיים היא, שהבוררים הם בהסכמת שני הצדדים, זה בבסיס הבוררות עצמה. זה מעט מטשטש את היתרון. חיים בנדור ; אבל עדיין שופט יכול לעשות צדק יותר טוב אני חושב.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מנחם פרידמן ; אבל זה לא שופט.
חיים בנדור ; אני לא מסכים.
מנחם פרידמן ; אוקיי.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; השופט עושה צדק - בודאי.
אבל גם הבורר שהוא מוסכם על הצדדים יש בזה יתרון.
מנחם פרידמן ; אין ספק שיש נקודות חולשה גם לענין המשפטי
וגם לענין של הבוררות. אבל אנחנו כאמור, כנשמע, אתם שומעים
את האות שלנו ברקע. אני רוצה להודות לך, חיים בנדור. תודה
רבה.
חיים בנדור ; תודה רבה לך מנחם, תודה רבה לך אמנון.
השופט בדימוס אמנון סטרשנוב ; תודה. היה נעים להיפגש.
מנחם פרידמן ; תודה לכם. ערב טוב. תודה על ההאזנה.